

[Bolvig]

værdifuld for landet. Det er vel også baggrunden for, at vi her under augustforligshandlingerne forøgede bevillingerne netop til et sådant udadventt arbejde, der er ekstraordinært værdifuldt, når vi står i den beskæftigelsesmæssige situation, som vi gør. Jeg synes, det er glædeligt, at byggeeksporten går i vejret, og vi kan fuldstændig tiltræde de argumenter, som omtales af ministeren i fremsættelsestalen.

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Jeg skal på kristeligt folkepartis vegne anbefale forslaget. Vi finder det yderst rimeligt og rigtigt, at vi får det vedtaget hurtigt.

Hjortlund Christensen (DR):

Det er et af de meget interessante lovforslag, der sigter på, at man kan løfte sig selv ved håret. Nu får vi jo en sektor mere med, der skal have støtte fra nogle andre sektorer. Udbygningen bliver efterhånden permanent, og resultatet bliver, at det ene erhverv skal give støtte til det andet, og til sidst må man spørge: hvor skal midlerne komme fra? Fra retsforbundets side kan vi altså ikke deltage i den slags foretagender, og derfor vil vi allerede på nuværende tidspunkt melde fra med hensyn til at støtte lovforslaget.

Handelsministeren (Ivar Nørgaard):

Jeg vil gerne takke for den overvældende tilslutning, der har været til dette lovforslag. Jeg kan naturligvis kun beklage, at det også i dette tilfælde er sådan, at retsforbundet følger fremskridtspartiet. Derimod kan fremskridtspartiets holdning jo ikke overraske nogen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Ønskes der udvalgsbehandling? (Ophold). Da det ikke er tilfældet, går lovforslaget direkte til anden behandling.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om restaurations- og hotelvirksomhed m. v.

(Lovforslag nr. L 71. Fremsat 25/10 77).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Inge Fischer Møller (S):

Forslaget er en genfremsættelse. Jeg skal henvise til de bemærkninger, jeg kom med, da forslaget blev førstebehandlet den 11. maj i år, og i øvrigt tilsige socialdemokratiets positive opbakning under udvalgsarbejdet.

Nauerby (FP):

Jeg vil ligesom den socialdemokratiske ordfører henvise til det, jeg sagde ved førstebehandlingen i sidste samling, og tilsige et sagligt og godt arbejde i udvalget om denne sag. Det er nok en af de ting, vi virkelig skal gå til bunds i og nok ikke nøjes med de ændringer, som ligger i dette forslag. Men lad os se på det i udvalget.

Jens Peter Jensen (V):

Jeg skal ganske henvise til mit indlæg ved den tidligere førstebehandling. Jeg ønsker et godt og sagligt udvalgsarbejde og skal gerne bidrage til at fremme det.

Jeg ved godt, at jeg er en af de hovedskyldige i, at vi ikke nåede at blive færdige i sidste samling. Jeg var måske en lille smule skuffet over, at man ikke kunne komme videre med udvalgsarbejdet i sommerens løb, sådan som det var planen, men der har jo været adskillige andre ting, man skulle tage sig af her i dette hus

Jeg tilsiger altså et sagligt udvalgsarbejde.

Kjelgaard (KF):

Lovforslaget er som allerede nævnt en genfremsættelse af det lovforslag, der i sidste samling hed L 56. Da det er helt identisk, skal jeg kun udtrykke vor tilfredshed med, at handelsministeren har erkendt, at den gamle lov ikke i tilstrækkelig grad tilgodeser det ædruelighedsmæssige sigte, at restaurationstableringen har fået et for stort omfang, og at der ved den tilvejebragte ankeinstans er sket

[Kjølgaard]

en forrykkelse af kompetencen ved bevilningsudstedelsen. Det vil vi forsat gerne medvirke til en ændring af, og jeg skal tillade mig at henvise til det, jeg sagde ved sidste førstebehandling.

Melchior (CD):

Jeg vil gerne indskrænke mig til at henvise til, hvad jeg sagde ved førstebehandlingen den 11. maj i år. Hvis nogen mod forventning skulle være særlig interesseret i at se, hvad jeg sagde, så findes det i sp. 4136-4137 i Folketingstidende 1976-77, 2. samling. Jeg mener ikke, at der er grund til at tilføje yderligere. Vi har de samme indvendinger og betænkeligheder, som vi nævnte sidst, men går i øvrigt til sagen med åbent sind i udvalget.

Jeg mener, at vi, når vi nu skal åbne op for denne lovgivning, også må have for øje, at restauratører og hoteller har en ganske betydelig konkurrence i forbindelse med de nye planer og aktiviteter, som DSB udfolder. Der er en betydelig konkurrence fra forskellige forenings- og forsamlingslokaler, hvad der er grund til at inddrage i behandlingen af dette lovkompleks, og det vil vi tillade os at rejse i udvalget.

Ole Olsen (SF):

Jeg skal ligesom de øvrige talere indskrænke mig til at henvise til, hvad jeg sagde sidste gang. Jeg vil tilføje, at jeg hører til dem, der var ked af, at dette lovforslag blev udsat. Så vidt jeg erindrer, var det en ganske klar forudsætning for kristeligt folkeparti for at tage sit forslag tilbage, at nærværende forslag blev gennemført i sidste samling, og det vil jeg beklage at det ikke er blevet. Nu er det altså udskudt, og så må vi selvfølgelig benytte lejligheden til i udvalget at arbejde grundigt med det. Alle er vist tilsyneladende enige om sigtet med lovforslaget, men om man opnår det med de midler, man har taget i brug, er der nogle af os der kan tvivle lidt om, men det kan vi jo se i udvalget. Jeg har forstået på handelsministeren, at det ikke er noget helligt. Hvis vi kan finde på andre gode ideer, er det meget velkomment i udvalget. Man skal bare have ændret restaurationsloven på en rimelig måde.

Kaj Hansen (DKP):

Vi har en positiv stilling til lovforslaget. De forbehold, jeg gav udtryk for sidst, og som findes i sp. 4140-4141, opretholdes.

Så kan jeg ikke lade være at undre mig over, at ministeren, efter den diskussion, vi havde i udvalget, ikke har fundet en mere nutidig fortolkning af ordet »utugt« i den foreslåede § 18, stk.1.

Bolvig (RV):

Som jeg fremhævede i foråret, synes det radikale venstre, at lovforslaget er både afbalanceret og overordentlig fornuftigt. Der er taget rimelige hensyn dels til fagets indvendinger, dels til oplysninger fra landsbevillingsnævnet, dels til ønsker om større kommunalt selvstyre. Jeg tror blot ikke, at lovforslaget er i stand til at forhindre det stigende alkoholisering, især blandt unge. Jeg tror, at man bør skærpe den politimæssige kontrol med de fastsatte aldersgrænser og være mere streng med hensyn til bevillingsinddragelser, hvis netop disse bestemmelser overtrædes.

Jeg skal tilsige ministeren en positiv udvalgsbehandling.

Inge Krogh (KrF):

Som nævnt har kristeligt folkeparti tidligere fremsat et forslag, nemlig i 1975, og det blev behandlet i januar 1976, om ændring af lov om restaurations- og hotelvirksomhed. Vi fremsatte da forslag om, at landsbevillingsnævnet skulle nedlægges samt forslag om krav til uddannelsen hos dem, der ønsker en alkoholbevilling.

Jeg kan med det samme sige, at kristeligt folkeparti vil fremkomme med et ændringsforslag til det fremsatte lovforslag, gående ud på, at landsbevillingsnævnet nedlægges. Vi mener, at det er absolut nødvendigt. Det er selvfølgelig en forbedring, at det her er foreslået, at hvis et afslag er givet af en enig kommunalbestyrelse, så skal landsbevillingsnævnet være enig for at kunne omstøde afgørelsen, men vi tror ikke, at det er nok.

Der er i kommunalbestyrelserne en meget stor uvilje imod landsbevillingsnævnets praksis. Man har opgjort, at i godt 50 pct. af tilfældene omgøres et afslag til meddelse af bevilling. Nogle kommuner, bl.a. i Viborg amt, har følt sig foranlediget til overhovedet ikke at ville tage stilling til de bevillinger, der

[Inge Krogh]

blev ansøgt om, fordi de regner med, at deres afgørelse bliver omgjort.

Jeg har i det sidste år talt meget om disse forhold rundt om i hele landet og overalt mødt dette, at kommunalbestyrelsen føler sig gjort lidt til nar af landsbevillingsnævnet. Et af de sidste tilfælde, jeg har hørt om, var en kommune på Nordfyn, som hele tiden har holdt i hævd, at den ikke ville have alkoholbevilling til kioskerne i kommunen, der bliver altså kun udskænket sodavand og lyst øl. En kiosk søgte om ølbevilling. Ansøgeren fik selvfølgelig afslag fra kommunalbestyrelsen, men ankede til landsbevillingsnævnet, der ganske vist på samme måde nægtede at give bevilling, men sagde, at det skyldtes, at der var mangler ved de sanitære forhold.

Nu kan man jo tænke sig, at indehaveren af kiosken vil forbedre de sanitære forhold. Man kan også tænke sig, at der er bedre sanitære forhold i andre kiosker i kommunen, og så vil de altså kunne få en alkoholbevilling, trods det at kommunalbestyrelsen ikke ønsker det. Så kan jeg i øvrigt spørge: kræver øl med alkohol bedre sanitære forhold end lyst øl, som i forvejen blev udskænket?

Der er i bilag 1 til lovforslaget gjort rede for, hvordan antallet af udskækningssteder er steget. Det er i gennemsnit 38 pct. over hele landet. Man har desuden opgjort, at den samlede bruttofaktorindkomst er faldet i årene efter 1970, altså i den tid, den nuværende lov har virket. Man må tage i betragtning, at i denne faktor er ikke medtaget det, der tidligere var med, nemlig udgifter til omsætning af madvarer og lønninger til personale, dels til tilberedning af madvarer, dels til den krævede servering. Det har nemlig vist sig, at efter 1970 har restaurationserne i mange tilfælde udviklet sig til rene udskækningssteder, eventuelt i forbindelse med cafeterier. Man kan derfor ikke udregne danskernes alkoholforbrug på restauration efter dette.

Der stilles i dette forslag større krav til bevillingshavernes kvalifikationer. Der er ikke rejst krav om en uddannelse inden for restaurationsfaget, sådan som kristeligt folkeparti gjorde det i sit forslag i 1975. Men i bemærkningerne står der, at det vil hjælpe med til at få bevillingen, hvis vedkommende er faguddannet. Jeg har indtryk af, at restauratørernes brancheforening meget gerne ser, at der kommer et vist bestemt krav til uddannelsen, i hvert fald at der kommer et grund-

kursus, og det vil kristeligt folkeparti i højeste grad gå ind for. Vi mener, at der må være et ganske bestemt krav. Det er ikke nok at sige, at man skal have erfaring.

Der er foreslået en ændring i § 18, stk. 1, hvorefter det skulle blive nemmere at fratage bevillingshaveren bevillingen, hvis den bliver misbrugt. Jeg synes, det var udmærket, hvis man brugte paragraffen til at ramme de bevillingshavere, som udskænker til unge under 18 år. Det er klart forbudt i loven, men der skrives ikke ind over for dette. Jeg kan nævne et eksempel.

Mens hr. Orla Møller var justitsminister, stillede jeg et onsdagsspørgsmål om, hvorvidt man ville gøre noget ved, at en restauratør i Nordsjælland udskænkede til unge under 18 år. Forholdet var kendt på egnen, en ung mand begik selvmord efter et besøg dér ved at lægge sig ud på banelegemet. Ca. 45 unge skrev til politimesteren i Helsingør, at de havde fået skænket. Der blev ikke grebet ind, og justitsminister Orla Møller affærdigede det som småting, hvad det vel også var for en justitsminister. Men den pågældende restauratør blev belønnet med at få en bevilling til åbning af restaurationen til kl. 5, mens han tidligere kun måtte holde den åben til kl. 2.

Der udskænkes fortsat til unge under 18 år på denne restauration, og det er blevet sådan, at man fra Helsingør og fra hele Nordsjælland pr. bane fredag aften tager til denne restauration, og der har været hærværk i togene. Det er kendt, at der udskænkes til unge under 18 år, men der er ingen, der skrider ind. Politimestrene har også i et responsum sagt, at de ville ønske, at det kunne blive nemmere at gribe ind, når lovens ord bliver overtrådt, og vi ved, at de bliver det.

I øvrigt vil jeg også meget gerne have, at det i loven om restaurations- og hotelvirksomhed bliver forbudt i forretninger at sælge til unge under 18 år. Det er forbudt i Norge og i mange andre lande og kunne vel også bruges som beskyttelse af de unge her i landet.

Alt i alt er det et fremskridt, men vi vil altså komme med forskellige ændringsforslag for at gøre lovforslaget bedre.

Hjortlund Christensen (DR):

[Hjørtlund Christensen]

Fra retsforbundets side ville vi gerne støtte forslaget, men på nuværende tidspunkt vil vi følge med i udvalgets arbejde. Vi er desværre ikke med i udvalget, men det afholder os jo ikke fra at følge med i det, der sker.

Der er mange punkter, der umiddelbart kan accepteres. Men spørgsmålet må være, hvorfor man laver en ny lov, når den gamle lov ikke bliver overholdt og man ikke forsøger med de midler, der er, at leve op til lovens bogstav. Jeg synes, det er beskæmmende, at udslekning af stærke drikke til unge under 18 år ikke har myndighedernes bevågenhed.

Lad os bare kigge på nogle enkelte ting i lovforslaget. Der står i den foreslåede § 14, stk. 3, i punkt a: »bevillingsansøgerens forretningsmæssige kvalifikationer«. Det har overhovedet ikke noget med lovens intentioner at gøre. Kvalifikationerne kan være udmærkede i 1977, men de kan være totalt ødelagt i 1979. Og i punkt b: »bevillingsansøgerens økonomiske forhold og finansieringsplan«. Det er nøjagtig det samme. Jeg ved ikke, hvad hensigten er med disse bestemmelser. Det er da aldeles glimrende, at de står der, men jeg kan ikke se, at der er nogen relationer i den retning.

Men skulle der komme nogle ting efter udvalgsbehandlingen, så vil vi meget, meget gerne være positive over for det, ikke mindst for at leve op til mit ønske om, at handelsministeren ikke skal give udtryk for, at vi altid stemmer sammen med fremskridtspartiet. Nu er det egentlig mærkeligt, for hvis fremskridtspartiets udtalelser her fra talerstolen var kommet efter vores, så var det jo egentlig et interessant spørgsmål, om det var fremskridtspartiet, der stemte sammen med retsforbundet.

Handelsministeren (Ivar Nørgaard):

Som jeg adskillige gange havde lejlighed til at give udtryk for i sidste samling, både her i salen og i udvalget, så var det regeringens opfattelse, at dette lovforslag burde være gennemført inden sommerferien. Jeg deler derfor hr. Ole Olsens beklagelse af, at man måtte udsætte sagen. Til gengæld kan jeg glæde mig over, at så mange ordførere også i denne samling kan tilslutte sig grundsynspunkterne i forslaget, og jeg er naturligvis særlig glad for hr. Bolvigs betegnelse af lov-

forslaget som afbalanceret og overordentlig fornuftigt.

Vi ved, at man fra kristeligt folkepartis side har nogle synspunkter, der går videre end dem, der er indeholdt i vort lovforslag, men jeg mener, at det er rimeligt afbalanceret. Jeg er selvfølgelig parat til at drøfte sagen under samråd i udvalget og også til at se på de særlige synspunkter, kristeligt folkeparti har.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om valg til folketing [af Pilgaard Andersen (FP) m. fl.].
(Lovforslag nr. L 33. Fremsat 11/10 77).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Jeg har ikke mange bemærkninger at gøre til det genfremsatte lovforslag, der går ud på at ændre den alfabetiske rækkefølge, således at denne ikke skal begynde med alfabetets første bogstav, men ved et ved lodtrækning fremkommet vilkårligt bogstav. Jeg tror, det er tredje gang, at medlemmer af fremskridtspartiet foreslår en sådan ændring, der efter fremskridtspartiets opfattelse skulle indebære, at der ikke i denne sal kom til at sidde for mange mennesker, hvis efternavn begynder med et af de første bogstaver i alfabetet, og for få, hvis efternavn begynder med et af de sidste.

Da vi sidste gang, i marts 1976, behandlede et tilsvarende forslag, påviste jeg, at dette